

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัย นางสาวลลิตพร ก้อนจันทร์หอม

ปีที่ศึกษา 2565

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน โรงเรียนเทศบาล 3 บ้านเหล่า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD) แบบประชุมการมีส่วนร่วม แบบประเมินร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก แบบทดสอบวัดความคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบวัดความพึงพอใจ และแบบประเมินรูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (t-test dependent samples) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (SHARP MODEL) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงองค์ประกอบ ได้แก่ การทบทวนความรู้เดิม (Review: R) การลงมือปฏิบัติเข้ากลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน (Practice: P) ความคิดเห็นที่ได้เรียนรู้จากการทำงาน (How to work : H) สรุปเนื้อหาความคิดรวบยอด (Summary: S) และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (Adapt: A) องค์ประกอบ

ของรูปแบบการสอน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ชั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (ECOPE) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ชั้นกระตุ้นความสนใจ (Engage : E) (2) ชั้นคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking : C) (3) ชั้นปฏิบัติงาน (Operate : O) (4) ชั้นสื่อสารและนำเสนอ (Presenting :P) (5) ชั้นประเมินผล (Evaluation : E)

2. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.02/82.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยตามแนวคิดเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด